

Εκπαίδευση
για τις μορφωτικές ανάγκες της μειονότητας

1. Τι είναι «μειονότητα»

Ομάδα υποδεέστερη αριθμητικά σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό ενός κράτους, σε μη κυρίαρχη θέση, τα μέλη της οποίας, όντας πολίτες/ισσες του κράτους έχουν εθνοτικά, θρησκευτικά ή γλωσσικά χαρακτηριστικά που διαφέρουν από εκείνα του υπόλοιπου πληθυσμού και εκδηλώνουν, έστω και εμμέσως, αίσθημα αλληλεγγύης στην κατεύθυνση διατήρησης του πολιτισμού, της παράδοσης, της θρησκείας ή της γλώσσας τους.

Fransesco Capotorti

Τι είναι «μειονότητα»

Η ύπαρξη μιας εθνοτικής, θρησκευτικής ή γλωσσικής μειονότητας σε ένα συγκεκριμένο κράτος δεν εξαρτάται από μια απόφαση του κράτους αυτού αλλά απαιτεί να καθορίζεται με αντικειμενικά κριτήρια.

Διεθνές σύμφωνο για τα Αστικά και Πολιτικά
Δικαιώματα Γενικό σχόλιο 23

Ιστορικές και άλλες μειονότητες

Η ιστορία μιας ομάδας ανθρώπων και όχι επί μέρους χαρακτηριστικά της καθορίζει τη μειονοτική κατάσταση στην οποία βρίσκεται.

Δεν έχει σημασία η θρησκεία, η γλώσσα, το χρώμα, η εθνοτική προέλευση αλλά ο τρόπος με τον οποίο βρέθηκε η ομάδα ή κοινότητα ανθρώπων σε θέση μειονότητας και κυρίως εάν ήταν σε κάποιο και ποιο βαθμό επιλογή της

Ειδικότερα έχει σημασία ο ρόλος που έπαιξε ιστορικά η πλειονότητα στη διαμόρφωση της μειονοτικής κατάστασης αλλά και η στάση της προς τη μειονότητα στη συνέχεια

Ιστορικές και άλλες μειονότητες

Οι μειονότητες διακρίνονται σύμφωνα με τους Ogbu & Simons σε ιστορικές (non - voluntary) και από επιλογή (voluntary)

Ιστορικές (non - voluntary) είναι μειονότητες γηγενών πληθυσμών που έχουν βρεθεί σε ένα κράτος χωρίς τη θέλησή τους λόγω κατάκτησης, αλλαγής συνόρων, αποικιοποίησης

Σε παρόμοια κατάσταση είναι επίσης μειονότητες μη γηγενών πληθυσμών που έχουν βρεθεί σε ένα κράτος χωρίς τη θέλησή τους λόγω υποδούλωσης, διωγμών, προσφυγιάς.

Ιστορικές και άλλες μειονότητες

Από επιλογή (voluntary) μειονότητες είναι αυτές που έχουν επιλέξει την μετοίκηση στην κατεύθυνση βελτίωσης της ζωής τους

ή
έστω

δεν αισθάνονται πως έχουν αναγκαστεί να βρεθούν σε αυτή την κατάσταση

2. Προσεγγίσεις του σχολείου από τις μειονότητες

Κάθε διαφοροποιημένη ομάδα θεωρεί διαφορετικά το κυρίαρχο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης ή ακόμα και εναλλακτικά του μοντέλα:

Μπορεί ως χρήσιμο για διέξοδο από στεγανά της ομάδας, κοινωνική ανέλιξη και επαγγελματική αποκατάσταση.

Μπορεί ως χρήσιμο για τα παραπάνω αλλά που χρήζει μεταρρύθμισης καθώς δεν απαντά πλήρως στις ανάγκες της διαφοροποιημένης ομάδας

Μπορεί ως απειλή για τη διατήρηση της συλλογικής ταυτότητας ή εργαλείο άσκησης κρατικής πολιτικής σε βάρος της διαφοροποιημένης ομάδας

Προσεγγίσεις του σχολείου από τις μειονότητες

Κάθε διαφοροποιημένη ομάδα (ή μέλη της) αναπτύσσει διαφορετικές στρατηγικές αντιμετώπισης του τυπικού συστήματος εκπαίδευσης

Γίνεται επιλογή διαφορετικών εκπαιδευτικών διαδρομών ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες και προσδοκίες.

Ασκείται (ή όχι) προσπάθεια μεταρρύθμισης του τυπικού συστήματος εκπαίδευσης (ή εναλλακτικών του).

Η διαφοροποιημένη ομάδα μπορεί να ασκεί κριτική (σωστή ή λάθος) στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης για πιθανή σχολική αποτυχία συνυπολογίζοντας (ή μη) ιστορικούς και κοινωνικούς όρους.

Προσεγγίσεις του σχολείου από τις μειονότητες

Κάθε διαφοροποιημένη ομάδα (ή μέλη της) επηρεάζεται
από ιστορικούς και κοινωνικούς παράγοντες

Οι κοινωνικές και ταξικές διαφορές μεταξύ τμημάτων της ίδιας ομάδας έχουν σημασία τόσο στην προσέγγιση του τυπικού συστήματος εκπαίδευσης όσο και στο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα. (Οικονομικές δυνατότητες - όσμωση με την πλειονότητα - επίπεδο εκπαίδευσης ενηλίκων)

Οι ιστορικές συγκυρίες δημιουργίας της μειονότητας και η αντιμετώπισή της ανά περίοδο από το κράτος έχουν επίσης σημασία στην προσέγγιση του τυπικού συστήματος εκπαίδευσης και στο εκπαιδευτικό αποτέλεσμα.

Ιστορικές και άλλες μειονότητες ερωτήματα προς συζήτηση

Μπορεί μια ομάδα ανθρώπων να είναι ιστορική μειονότητα σε ένα τόπο και από επιλογή μειονότητα σε άλλον;

Τι είδους μειονότητες έχουμε στην Ελλάδα και ειδικά στη
Θράκη
(νομικά αλλά και βάσει αντικειμενικών συνθηκών)

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

Ιστορική μειονότητα στην περιοχή της Δυτικής
Θράκης

Προσδιορισμός της ως θρησκευτικής μειονότητας
βάσει της συνθήκης της Λοζάνης στη λογική των
millet

Στην ιστορική συγκυρία της ΚτΕ οι μειονότητες
και τα εκπαιδευτικά τους δικαιώματα
προστατεύονται ισχυρά

Χαρακτηριστικές οι αποφάσεις του ΔΔΔΔ για τα
Ελληνικά μειονοτικά σχολεία στην Αλβανία και την
υπόθεση των Ελληνοβουλγαρικών κοινοτήτων

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

Ιστορική μειονότητα στην περιοχή της Δυτικής
Θράκης

Τριεθνοτική σύνθεση : τούρκοι, πομάκοι, ρομά

Την εποχή της έναρξης της ισχύος της πολυγλωσσικό περιβάλλον
τουρκικά, πομακικά, ρομανί εντός της μειονότητας
και ελληνικά, αρμένικα, εβραϊκά (σεφαραδίτικα) εκτός αυτής.

Παρόντες επίσης 3 εκδοχές του Ισλάμ:
Σουνίτες (πλειοψηφία), Σιίτες, Αλεβίτες

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

A) Συνθήκη της Λοζάνης – δικαιώματα που κατοχυρώνονται

Ίδρυση και λειτουργία εκπαιδευτηρίων

Χρήση και εκμάθηση της γλώσσας και άσκησης της θρησκείας

Χρηματοδότηση του δημοσίου στα μειονοτικά εκπαιδευτήρια

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

B) Συνθήκη της Λοζάνης – ειδικές διατάξεις & περιορισμοί

Δικαίωμα στο Ελληνικό κράτος να εισάγει τη ελληνική γλώσσα. Έτσι κατοχυρώνεται το δίγλωσσο πρόγραμμα των μειονοτικών σχολείων.

Δεν προσδιορίζεται η μητρική γλώσσα των παιδιών

Η συνθήκη εφαρμόζεται μόνο στην Δυτική Θράκη και όπου υπάρχει «σημαντική αναλογία υπηκόων ανήκουσα εις μουσουλμανικάς μειονότητες»

Δεν υπάρχουν αναφορές σε προσχολική εκπαίδευση – αγωγή γιατί δεν υπάρχει

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

Η μειονοτική εκπαίδευση την περίοδο του διπολισμού
(μέχρι το 1993)

Περίοδος ελληνοτουρκικής φιλίας (έως 1955 και αργότερα

Με τη μορφωτική συμφωνία Ελλάδας-Τουρκίας το 1951 συμφωνείται μη
δεσμευτικά η δίγλωσση διδασκαλία στα μειονοτικά σχολεία και
εισάγεται η διδασκαλία της τουρκικής γλώσσας με το λατινικό
αλφάβητο.

Ιδρύεται το πρώτο μειονοτικό (6τάξιο) Γυμνάσιο και το πρώτο
ιεροσπουδαστήριο. Αργότερα τα ιεροσπουδαστήρια θα εξισωθούν με
γυμνάσια - λύκεια

Λίγο αργότερα με το νδ 3055/54 και το αναλυτικό πρόγραμμα του 1957
νομοθετείται το δίγλωσσο πρόγραμμα στην

ελληνική και τουρκική

και γίνεται η κατανομή των ωρών στα δύο προγράμματα με μικρές αλλαγές
από τότε

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

Η μειονοτική εκπαίδευση την περίοδο του διπολισμού
(μέχρι το 1993)

Περίοδος ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού (1955 έως και

Με το μορφωτικό πρωτόκολλο Ελλάδας Τουρκίας το 1968

σημερά)
επιβεβαιώνεται η αναλογία στο ωρολόγιο πρόγραμμα των
μειονοτικών σχολείων των δύο γλωσσών και γίνεται συμφωνία για
εκατέρωθεν συγγραφή και έγκριση βιβλίων.

Το ελληνικό κράτος με την ίδρυση της ΕΠΑΘ το 1968 κανονικοποιεί και
αποκτά έλεγχο στο εκπαιδευτικό προσωπικό του τουρκόγλωσσου
προγράμματος των μειονοτικών δημοτικών σχολείων.

Το ελληνικό κράτος σε όλη την περίοδο από το 1959 έως το 1993
αποφασίζει και επιβάλλει για πολιτικούς και διπλωματικούς λόγους και
με διαφορετική ένταση ανάλογα τη συγκυρία τα λεγόμενα «ήπια
διοικητικά μέτρα» που περιστελλουν σε κάποιο βαθμό την πλήρη και
ανεμπόδιστη άσκηση εκπαιδευτικών δικαιωμάτων μεταξύ άλλων.

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

Η μειονοτική εκπαίδευση από το 1993 μέχρι σήμερα

Εξακολουθούν να ισχύουν όλες οι συμφωνίες και τα πρωτόκολλα, το ωρολόγιο και το αναλυτικό πρόγραμμα παραμένουν διπολιτισμικά και δίγλωσσα και λειτουργούν ως παράλληλοι μονόλογοι χωρίς μεταξύ τους σύμπλεξη.

Η διδασκαλία στο τουρκόγλωσσο πρόγραμμα

Στα δημοτικά από αποφοίτους της ΕΠΑΘ από διετής και από λίγους μετακλητούς/ες από Τουρκία.

Στα μειονοτικά γυμνάσια λύκεια επίσης από λίγους/ες μετακλητούς και μέλη της μειονότητας απόφοιτους παραγωγικών σχολών που προσλαμβάνονται από τις σχολικές εφορείες

Η διδασκαλία στο ελληνόγλωσσό πρόγραμμα όπως παντού σε όλη τη χώρα

Τουρκόγλωσσο πρόγραμμα: Τουρκική γλώσσα, φυσικές επιστήμες, θρησκευτικά, μουσική, αγγλικά, ΦΑ

Ελληνόγλωσσο πρόγραμμα: Ελληνική γλώσσα, Ιστορία, ΚΠΑ, Γεωγραφία, πληροφορική κατά βάσει δηλαδή τα μαθήματα που διαμορφώνουν εθνική συνείδηση

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

Η μειονοτική εκπαίδευση από το 1993 μέχρι σήμερα

Τα μειονοτικά σχολεία παραμένουν ιδιωτικού δικαίου σχολεία και η διαχείριση τους γίνεται από σχολικές εφορείες που εκλέγονται από τους γονείς. Στη β/βάθμια το προσωπικό του τουρκόγλωσσου προγράμματος αμείβεται από αυτές. Δεν είναι δηλαδή δημόσια σχολεία αλλά ανήκουν στα λεγόμενα **ισότιμα σχολεία**.

Το ελληνικό κράτος αναγνωρίζει τη λανθασμένη πολιτική του και εισάγει θετικές διακρίσεις (ν.2341/ποσόστωση) και νέες παιδαγωγικές μεθόδους (ΠΕΜ: άλλα βιβλία και επιπλέον παρεμβάσεις) στην κατεύθυνση άρσης των πρότερων διακρίσεων. Από το 2002 οι πρώτοι μειονοτικοί εκπαιδευτικοί απόφοιτοι ΑΕΙ

διδάσκουν ελληνικά στα μειονοτικά και στα δημόσια σχολεία
Η ΕΠΑΘ εκσυγχρονίζεται και γίνεται τριετής από διετής προσεγγίζοντας σε κάποιο βαθμό τα παιδαγωγικά τμήματα.

Αποτέλεσμα είναι η μείωση της σχολικής αποτυχίας, η παύση του φαινομένου εγκατάλειψης του σχολείου από τα κορίτσια, η έναρξη κύματος μειονοτικών μαθητών που με χρήση της ποσόστωσης σπουδάζουν σε ΑΕΙ-ΤΕΙ και επιστρέφουν στην περιοχή ενισχύοντας τις σχέσεις των δύο κοινοτήτων και την τοπική οικονομία.

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

Σύγχρονοι προβληματισμοί για τη μειονοτική εκπαίδευση
στη Θράκη:

Το Ελληνικό κράτος το 2015 εισάγει με το νόμο 4310/2014 νέα διάκριση με βάση το θρήσκευμα απαγορεύοντας στους/στις μειονοτικούς εκπαιδευτικούς να διδάσκουν στο ελληνόγλωσσο πρόγραμμα των μειονοτικών σχολείων.

Είναι ευρύ το φαινόμενο μείωσης του μειονοτικού μαθητικού πληθυσμού. Το φαινόμενο οφείλεται εν μέρει σε μετανάστευση, εν μέρει σε μείωση γεννήσεων λόγω δημογραφικής μετάβασης των μειονοτικών πληθυσμών αλλά και σε σοβαρό βαθμό στην επιλογή μειονοτικών οικογενειών να φοιτούν πλέον τα παιδιά τους σε δημόσιο σχολείο.

Οι γονείς και οι μειονοτικοί εκπαιδευτικοί απόφοιτοι παιδαγωγικών ή άλλων παραγωγικών σχολών ασκούν κριτική στην ποιότητα εκπαιδευτικών της ΕΠΑΘ, στην αναντιστοιχία των παλαιών βιβλίων του ΠΕΜ με τις σύγχρονες μορφωτικές ανάγκες, στο αναχρονιστικό αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών και τους παράλληλους μονόλογους των δύο προγραμμάτων.

Μουσουλμανική μειονότητα στη Θράκη

Σύγχρονοι προβληματισμοί για τη μειονοτική εκπαίδευση
στη Θράκη:

Η προσχολική αγωγή και εκπαίδευση δεν υπολογίζει καθόλου την ύπαρξη παιδιών με άλλη μητρική γλώσσα και διαφορετικό πολιτισμό.

Το δημόσιο σχολείο παραμένει εθνοκεντρικό χωρίς θεσπισμένο προσανατολισμό για την υποδοχή πολιτισμικά διαφορετικών μαθητών-τριών και ειδικά παιδιών της μουσουλμανικής μειονότητας και χωρίς προβλέψεις για τις μητρικές γλώσσες.

Κρίσιμο ερώτημα: καλύπτονται τελικά οι μορφωτικές ανάγκες και τα εκπαιδευτικά δικαιώματα των παιδιών της πλειονότητας και της μειονότητας από το υπάρχον εκπαιδευτικό σύστημα και στις δύο παραλλαγές του;

Ή οι γονείς και τα παιδιά επιλέγουν τελικά διάκριση;

3. Μειονότητες και εκπαιδευτικά δικαιώματα

Ερώτημα: γιατί πρέπει να μιλήσουμε για τα δικαιώματα;

Δύο κατηγορίες δικαιωμάτων
σχετικών με την εκπαίδευση

α) Γενικά εκπαιδευτικά δικαιώματα που ισχύουν για όλο τον πληθυσμό

β) Ειδικά μειονοτικά εκπαιδευτικά δικαιώματα

Μειονότητες και εκπαιδευτικά δικαιώματα

α) Γενικά εκπαιδευτικά δικαιώματα που ισχύουν για όλο τον πληθυσμό

Η αρχή της μη διάκρισης που απαντάται σε όλα τα νομικά κείμενα προσδιορισμού των δικαιωμάτων. Θετικές διακρίσεις;;

Το καθολικό δικαίωμα στην εκπαίδευση που περιλαμβάνει υποχρεωτική δωρεάν πρωτοβάθμια, δωρεάν δευτεροβάθμια (και τεχνική επαγγελματική) και τριτοβάθμια προσβάσιμη ανάλογα με τις ικανότητες

Κρίσιμα διεθνή ορόσημα: Το Διεθνές σύμφωνο για τα Οικονομικά Κοινωνικά και Πολιτιστικά δικαιώματα (αρ.13/14) και πολύ περισσότερο η Σύμβαση για τα δικαιώματα του Παιδιού (αρ.2,28,29)

Μειονότητες και εκπαιδευτικά δικαιώματα

β) Ειδικά μειονοτικά εκπαιδευτικά δικαιώματα

Ο πυρήνας τους βρίσκεται στα άρθρα 29, 30 και 31 της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του παιδιού σε συνδυασμό με την αρχή της μη διάκρισης και άλλα διεθνή νομικά κείμενα.

29: Η εκπαίδευση του παιδιού πρέπει να κατευθυνθεί προς
...την ανάπτυξη σεβασμού για την πολιτιστική του/της ταυτότητα,
γλώσσα και αξίες...και για πολιτισμούς διαφορετικούς από τον δικό
του/της

30: «Στα κράτη που υπάρχουν εθνοτικές, θρησκευτικές ή γλωσσικές
μειονότητες ή άτομα αυτόχθονης καταγωγής, ένα παιδί που ανήκει σε
μια τέτοια μειονότητα ή είναι αυτόχθονας δε θα στερηθεί το δικαίωμα
μαζί με άλλα μέλη της ομάδας του/της να απολαμβάνει τον πολιτισμό
του/της, να ασκεί τη θρησκεία του/της ή να χρησιμοποιεί τη γλώσσα
του/της»

Μειονότητες και εκπαιδευτικά δικαιώματα

Γενικό σχόλιο 17 της Επιτροπής της Σύμβασης Δικαιωμάτων του παιδιού

...μέσω της πολιτιστικής ζωής τα παιδιά και οι κοινότητές που ανήκουν εκφράζουν την ταυτότητά τους και το νόημα που δίνουν στην ύπαρξή τους...Η πολιτιστική έκφραση πραγματοποιείται στο σπίτι, στο σχολείο, στους δρόμους και τους δημόσιους χώρους...

Τα παιδιά κληρονομούν την πολιτιστική ζωή της οικογένειας και της κοινότητάς τους και η συμμετοχή τους στις διάφορες πολιτιστικές δραστηριότητες είναι απαραίτητη για την κατανόηση του δικού τους όσο και των άλλων πολιτισμών.

...η πολιτιστική ζωή της κοινότητας πρέπει να είναι προσβάσιμη μέσα στο σχολείο και χρειάζεται η θεσμοθέτηση συγκεκριμένων νομικών και χρηματοδοτικών πλαισίων...

Μειονότητες και εκπαιδευτικά δικαιώματα

Συνοπτικά λοιπόν:

Το δικαίωμα στη χρήση, στην εκμάθηση
και τη διδασκαλία της μητρικής γλώσσας

Το δικαίωμα σε πολιτιστικά κατάλληλη εκπαίδευση

Το δικαίωμα της επιλογής αυτοπροσδιορισμού ταυτότητας
και φοίτησης σε πολιτιστικά κατάλληλο σχολείο

4. Σημαντικότητα των δικαιωμάτων και της αξίας πραγμάτωσής τους στο δημόσιο σύστημα εκπαίδευσης

Γενικά

Έχει καταδειχθεί επιστημονικά διεθνώς η σημασία της μόρφωσης στη μητρική γλώσσα τόσο για την εκμάθηση επόμενων γλωσσών όσο και για τη γενικότερη μόρφωση.

Έχει καταδειχθεί διεθνώς επιστημονικά η σύνδεση του σεβασμού και της αξίας του πολιτισμού κάθε ομάδας/κοινότητας στο σχολείο με το αίσθημα αυτοσεβασμού και αυτοπεποίθησης των μαθητών/τριών της ομάδας.

Σημαντικότητα της αξίας πραγμάτωσής των δικαιωμάτων

Ειδικά επιμέρους παραδείγματα από τη διεθνή εμπειρία

Ο Cummins κ.α. έχει συνδέσει πολλαπλά ως ερευνητικό αποτέλεσμα τις χαμηλές επιδόσεις και την αποτυχία σε δίγλωσσο περιβάλλον με την απαξίωση της μητρικής γλώσσας

Η Deardorff κ.α. έχει συνδέσει την επαφή και την κατανόηση της διαφορετικότητας με την ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας.

Ο Liu έχει συνδέσει την ελλιπή γνώση της κυρίαρχης γλώσσας με χαμηλή αυτοεκτίμηση μειονοτικών μαθητών/τριών.

Σημαντικότητα της αξίας πραγμάτωσής των δικαιωμάτων

Από την πλειονοτική σκοπιά όμως;;

Στο παρελθόν μάλλον εντονότερα αλλά και τώρα εξακολουθούν να υπάρχουν απόψεις διαχωρισμού με ή χωρίς ρατσιστικό υπόβαθρο συνειδητά ή ασυνείδητα.

Ένα μέρος τους οφείλεται στον εθνοκεντρισμό της ελληνικής τυπικής εκπαίδευσης που έλκει την καταγωγή του από το παρελθόν αλλά και στην σύγχρονη πολιτική στοχοποίηση της διαφορετικότητας ως υπεύθυνης για διάφορα δεινά.

Ένα άλλο μέρος οφείλεται σε γνήσιες ανησυχίες εκπαιδευτικών και γονέων για το εάν σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον τάξης ή σχολείου μπορούν

Σημαντικότητα της αξίας πραγμάτωσής των δικαιωμάτων

Μια απάντηση δίνει η Σκούρτου (2004, 2011): «η πολυπολιτισμική πολυμορφία και διγλωσσία μπορεί να ωφελεί όλους μαθητές ανάλογα με το τρόπο που θα γίνει η διαχείριση της επαφής από την Πολιτεία»

Η εμπειρία όλων λέει πως σε μια πολυπολιτισμική τάξη τα πράγματα είναι δύσκολα...

Ποιος όμως είναι ο τρόπος διαχείρισης της επαφής από την Πολιτεία;;

Εδώ πρέπει να συζητήσουμε για τις βασικές προϋποθέσεις άσκησης

Σημαντικότητα της αξίας πραγμάτωσής των δικαιωμάτων

Μια απάντηση δίνει η Σκούρτου (2004, 2011): «η πολυπολιτισμική πολυμορφία και διγλωσσία μπορεί να ωφελεί όλους μαθητές ανάλογα με το τρόπο που θα γίνει η διαχείριση της επαφής από την Πολιτεία»

Γενικόλογία θα πει κανείς... .Και η εμπειρία όλων λέει πως πραγματικά σε μια πολυπολιτισμική τάξη τα πράγματα είναι δύσκολα...

Ποιος όμως είναι ο τρόπος διαχείρισης της επαφής από την Πολιτεία;;

Εδώ πρέπει να συζητήσουμε για τη θεσμοθέτηση της διπολιτισμικής αλληλεπίδρασης (και της μονοπολιτισμικής) αλλά

5. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Αφορούν γενικά την εκπαίδευση πολύ περισσότερο τη διαπολιτισμική. Χωρίς αυτές οποιαδήποτε «θεσμοθέτηση» είναι νεκρό γράμμα.

Διαθεσιμότητα

Υπάρχουν οι υποδομές για να φοιτήσουν τα παιδιά;

Υπάρχει το κατάλληλο και αναγκαίο προσωπικό;

Υπάρχουν αναλυτικά προγράμματα και υλικό σχεδιασμένα στην κατεύθυνση διαπολιτισμικής εκπαίδευσης;

5. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Διαθεσιμότητα

Ειδικά για το εκπαιδευτικό προσωπικό

Αποφοιτούν οι εκπαιδευτικοί από τις παραγωγικές σχολές έχοντας διαπολιτισμική ετοιμότητα;

Οι εν ενεργεία εκπαιδευτικοί διαθέτουν διαπολιτισμική επάρκεια και ετοιμότητα;

Και οι δύο κατηγορίες αναγνωρίζουν μήπως ανάγκες επιμόρφωσης στην κατεύθυνση απόκτησης διαπολιτισμικής επάρκειας και ετοιμότητας;

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Προσβασιμότητα

Πρέπει τα παιδιά χωρίς διακρίσεις να μπορούν να επωφεληθούν της ύπαρξης όλων των παραπάνω (δομών, εκπαιδευτικών, προγραμμάτων...)

Να μπορούν να εισαχθούν και να μεταβούν στις υποδομές ακόμα και με θετικές διακρίσεις για να συμβεί αυτό.

Να μπορούν να ανταποκριθούν οικονομικά σε τυχόν μετακινήσεις ή να καλύπτεται τέτοιο κόστος όπως και κόστη αναλώσιμων, εκδρομών...

Να μπορούν να ενσωματωθούν οι οικονομικές στη μητρική γλώσσα

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Δεκτικότητα : δύο όψεις

Από την πλευρά των κοινοτήτων

Οι προσφερόμενες επιλογές εκπαίδευσης συναντούν την αποδοχή των διαφοροποιημένων ομάδων – κοινοτήτων;

Από την πλευρά του κράτους

Επιδιώκει το κράτος την εμπλοκή και συνεισφορά των διαφοροποιημένων πολιτισμικά ομάδων και ειδικά των εκπαιδευτικών στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης που απευθύνεται και στα παιδιά των ομάδων αυτών;

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η δεκτικότητα διασφαλίζεται με:

Θεσμοθέτηση θετικών μέτρων

Παροχή πολιτιστικά κατάλληλης εκπαίδευσης

Ύπαρξη της διαθεσιμότητας και προσβασιμότητας

Θεσμοθέτηση της συμμετοχής των πολιτισμικά
διαφοροποιημένων ομάδων στα κέντρα
λήψης αποφάσεων

Δεδομένου πως οι μειονότητες εξ ορισμού βρίσκονται
σε μειονεκτική θέση και έχουν δεχτεί κάποιας μορφής
καταπίεση η διαδικασία
εμπεριέχει την επίπονη και αμοιβαία διαδικασία

αλληλίας που μπορεί να ζήσουμε που θα μοιάσει ο Freire

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Προσαρμοστικότητα : δύο όψεις

Από την πλευρά του κράτους

Είναι έτοιμο το κράτος να τροποποιεί τα παραπάνω, να παρέχει δεσμεύσεις και πόρους ώστε να καλύψει κάθε φορά τις μεταβαλλόμενες εκπαιδευτικές ανάγκες όπως εκφράζονται και από τις ίδιες τις κοινότητες ή παραμένει σε μια «αντιδιαλογική στάση» όντας καταπιεστικός οργανισμός;

Από την πλευρά των κοινοτήτων

Είναι έτοιμες οι κοινότητες για εμβάθυνση του πολιτιστικού διαλόγου που δρα απελευθερωτικά και οδηγεί στη συνεργασία χωρίς να φοβούνται την απώλεια της ταυτότητάς τους;